



JELENTÉS

**A 2004–2005. évi időközi országgyűlési
választási kampányra a jelölő szervezetek
által fordított pénzeszközök
ellenőrzéséről**

3. Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság

3.1. Szabályszerűségi Ellenőrzési Főcsoport

Iktatószám: V-1023-017/2005.

Témaszám: 791

Vizsgálat-azonosító szám: V0226

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Lóránt Zoltán

főigazgató

Az ellenőrzés végrehajtásáért felelős:

Dr. Elek János

általános főigazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Horváth Balázs

főcsoportfőnök-helyettes

Az összefoglaló jelentést készítette:

Dr. Dotterweich Antal

főtanácsadó

Az ellenőrzést végezte:

Dr. Dotterweich Antal

főtanácsadó

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe	sorszám
Jelentés az 1998. évi országgyűlési választásra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzéséről a jelölő szervezeteknél és a független jelölteknél	9916
Jelentés az 1999. októberi és a 2000. áprilisi időközi országgyűlési választási kampányokra a jelölő szervezetek és független jelöltek által fordított pénzeszközök ellenőrzéséről	039
Jelentés a 2001. évi időközi országgyűlési választási kampányra a jelölő szervezetek által fordított pénzeszközök ellenőrzéséről	0135
Jelentés a 2002. évi országgyűlési választásra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzéséről a jelölő szervezeteknél és a független jelölteknél	0307

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	7
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	9
1. A beszámolók közzététele és tartalma	9
2. A választásokkal kapcsolatos speciális nyilvántartási és gazdálkodási teendők szabályozása, a választási bevételek és kiadások nyilvántartásban történő elkülönítése	10
3. A választásokra fordítható összeghatár és a párttörvényben meghatározott korlátozó előírások betartása	10
4. A beszámolóban közzétett adatok bizonylati alátámasztottsága	11
MELLÉKLETEK	
1. számú A FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség által 2004. évi szécsényi időközi országgyűlési képviselő-választásra fordított pénzeszközök forrásai és felhasználása	
2. számú A FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség által 2005. évi soproni időközi országgyűlési képviselő-választásra fordított pénzeszközök forrásai és felhasználása	

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ÁSZ	Állami Számvevőszék
KDNP	Kereszténydemokrata Néppárt
Párt	FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség
Párttörvény	A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló – többször módosított – 1989. évi XXXIII. törvény
Ve. törvény	A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény

JELENTÉS

a 2004–2005. évi időközi országgyűlési választási kampányra a jelölő szervezetek által fordított pénzeszközök ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 5. §-a és a 16. § (2) bekezdése, valamint a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló – többször módosított – 1989. évi XXXIII. törvény (továbbiakban párttörvény) 10. § (1) bekezdése alapján a pártok gazdálkodása törvényességének ellenőrzésére az Állami Számvevőszék (továbbiakban: ÁSZ) jogosult. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (továbbiakban: Ve.) 92. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján **az országgyűlési képviselőválasztásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások felhasználásának ellenőrzése az ÁSZ feladata. Az ÁSZ az ellenőrzést az országgyűlési képviselőhöz jutott jelölő szervezeteknél és a független jelölteknél hivatalból, a képviselőhöz nem jutott jelölő szervezetek és független jelöltek esetében más jelölt, jelölő szervezet kérelmére köteles elvégezni.** Ugyanezen törvény 115. § (1) bekezdésének utolsó mondata szerint: „Az időközi választásra az általános választás szabályait kell alkalmazni.”

A Ve. 92. § (3) bekezdése alapján történt a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség (továbbiakban: Párt) ellenőrzése, mivel a Kereszténydemokrata Néppárttal (továbbiakban: KDNP) közösen állított jelöltje mandátumhoz jutott 2004-ben a Nógrád megye 3. számú, továbbá 2005-ben a Győr-Moson-Sopron megye 7. számú országgyűlési egyéni választókerületben megtartott időközi országgyűlési képviselőválasztáson.

Egyéb jelölő szervezetek és független jelölt ellenőrzésére más jelölt vagy szervezet részéről a törvényes határidő lejártáig az ÁSZ-hoz kérelem nem érkezett.

Az ellenőrzés feltételeiről és körülményeiről szükséges rögzíteni, hogy **a választási eljárásról, továbbá a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvények jelenleg nem biztosítják a választási kampánypénzek eredetének és felhasználásának teljes átláthatóságát,** így az ÁSZ nem tudja teljes mértékben betölteni a választási kampány átláthatóságával kapcsolatosan azt a szerepet, amelyet az alkotmányos szabályozás megkívánna.

Az ÁSZ ennek következtében korábbi ilyen tárgyú vizsgálataival azonosan tudomásul vette, hogy csak az minősül kampányköltségnek, amit valamely jelöl-

lő szervezet annak minősít, továbbá amely az ellenőrzés időpontjáig megjelent a számviteli nyilvántartásokban.

Az ellenőrzött időszak: A 2004. évi Nógrád megye 3. számú és a 2005. évi Győr-Moson-Sopron megye 7. számú országgyűlési egyéni választókerületben megtartott választási kampány.

Az ellenőrzés célja: A Ve.-ben kapott felhatalmazás alapján, az időközi választáson jelöltet állított és ellenőrzésre kijelölt párt esetében a választásra fordított állami és más pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése a törvényesség és az átláthatóság biztosítása érdekében, valamint a törvény megsértése esetén az előírt szankciók alkalmazásának kezdeményezése.

Az ellenőrzés módszere: A Párt országos központjában rendelkezésre bocsátott iratok és a Magyar Közlönyben közzétett választási beszámolók tartalmi összevetése, valamint az alkalmazott eljárások és a jogszabályi követelmények egybevetésével történt. Az ellenőrzést az ÁSZ V-1023-006/2005. számú ellenőrzési programja alapján végeztük.

A helyszíni ellenőrzés: 2005. szeptember 21-22. között a Párt országos központjában történt.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A 2004-2005. évi időközi országgyűlési választások lebonyolítására a választási eljárásról szóló törvény rendelkezéseit kellett alkalmazni. Az Állami Számvevőszék az 1998. évi általános választást követően készített, továbbá az 1999-2000. évi időközi választás után kiadott, továbbá a 2001. évi időközi választást követően közzétett és a 2002. évi általános választást követően megjelentetett jelentéseiben jelezte a törvény azon hiányosságait, amelyek akadályozzák az ellenőrzést. A jelentések javaslatokat fogalmaztak meg a Kormánynak, hogy kezdeményezze a választási eljárásról szóló törvény módosítását, amely biztosítja a kampányfinanszírozás átláthatóságát.

A hatályos törvény ilyen irányú módosítása nem történt meg, ezért a 2004-2005. évi időközi országgyűlési választásokat a korábbi hiányos szabályozás alapján kellett végrehajtani. A törvény jelenleg sem határozza meg a pénzügyi, számviteli elszámolások tekintetében a választási kampány fogalmát, a választási költség fogalomkörébe sorolható kiadásokat, a kampánycöltségek szempontjából figyelembe veendő kampányidőszakot, továbbá a beszámoló közzétételével kapcsolatos szabályok is kiegészítésre, pontosításra szorulnak.

Az Állami Számvevőszék ennek következtében – a korábbi ilyen tárgyú vizsgálataival azonosan - tudomásul vette, hogy csak az minősül kampánycöltségnek, amit valamely jelölő szervezet annak minősít, és ami az elszámolási határidőig megjelent a számviteli nyilvántartásokban.

A Ve. törvény az Állami Számvevőszék számára az országgyűlési képviselőkhöz jutott jelölő szervezetek helyszíni ellenőrzését írja elő. Tekintettel arra, hogy a FIDESZ–Magyar Polgári Szövetség mindkét időközi választáson a KDNP-vel állított jelöltet és a két párt között létrejött megállapodás alapján a kampány szervezése, annak finanszírozása és a Magyar Közlönyben történő kampánybeszámoló közzététele a FIDESZ–Magyar Polgári Szövetség feladata volt, így helyszíni ellenőrzés csak ennél a pártnál történt.

A Párt a törvényben előírt beszámolási kötelezettségét határidőben teljesítette, a 2004. évi Nógrád megyei 3. számú egyéni választókerületben a választás 2004. évi november 28-i második fordulóját követően a beszámoló a Magyar Közlöny 2005. évi január 13-i 5. számában jelent meg. A 2005. évi Győr-Moson-Sopron megyei 7. számú egyéni választókerületben a beszámoló a választás 2005. évi május 8-i második fordulóját követően a Magyar Közlöny 2005. évi június 20-i 83. számában jelent meg.

A Ve. törvény a jelölő szervezetek számára azt írta elő, hogy az egy jelöltre jutó kampánycöltség nem haladhatja meg az egymillió Ft-ot. A rendelkezésre bocsátott nyilvántartások, dokumentumok alapján a Párt nem lépte túl a szankció nélkül felhasználható keretösszeget.

A Párt a Ve. törvény hatályba lépését követően szabályzatot készített a választásokkal kapcsolatos speciális nyilvántartási és gazdálkodási teendők ellátására, az előírások a gyakorlatban érvényesültek.

A Párt a kampányra a kiadások fedezeteként elszámolt bevételeket a számviteli nyilvántartásokban nem elkülönítetten kezelte. A kiadási adatok egyeztethetők voltak a számviteli nyilvántartásokkal. A nyilvántartott kampányköltségeket bizonylatokkal támasztották alá, ezek megfeleltek a számviteli törvényben meghatározott alaki és tartalmi követelményeknek.

A Párt nyilvántartásai szerint a beszámolóban feltüntetett országgyűlési képviselő választásra fordított összeg forrásai esetében betartotta a pártok működéséről szóló törvényben rögzített korlátozó előírásokat.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk**

a Kormánynak

Kezdeményezze a választási eljárásról szóló törvény módosítását – figyelemmel az Állami Számvevőszék korábbi jelentéseiben megfogalmazott javaslataira is – annak érdekében, hogy a választási kampány finanszírozása átlátható, ellenőrizhető legyen.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A BESZÁMOLÓK KÖZZÉTÉTELE ÉS TARTALMA

A Ve. 92. § (2) bekezdése előírja, hogy minden jelölő szervezetnek és független jelöltnek a választás második fordulóját követő 60 napon belül a Magyar Közlönyben nyilvánosságra kell hoznia a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját.

A nyilvánosságra hozandó adatok tartalmára vonatkozóan a Választási füzetek 1998. évi 44. számában az Állami Számvevőszék ajánlást tett közzé.

A Ve. 49. § (2) bekezdése szerint *„Ha több jelölőszervezet közösen állít jelöltet, a továbbiakban – a választás szempontjából – egy jelölő szervezetnek számítanak.”* A Párt és a vele közös jelöltet állító KDNP között együttműködési megállapodás jött létre 2004. április 14-én, az időközi választásokra a két párt között a közös jelöltállításra tekintettel 2004. május 11-én jött létre finanszírozási megállapodás. A megállapodás szerint a kampány költségeit teljes egészében az ellenőrzött párt viselte.

A Párt a 2004. és a 2005. évi időközi országgyűlési választásra fordított pénzeszközök forrásairól és felhasználásáról szóló beszámolóit határidőben küldte meg közzététel céljából. A 2004. évi Nógrád megyei 3. számú egyéni választókerületben a választás 2004. évi november 28-i második fordulóját követően a beszámoló a Magyar Közlöny 2005. évi január 13-i 5. számában jelent meg. A 2005. évi Győr-Moson-Sopron megyei 7. számú egyéni választókerületben a beszámoló a választás 2005. évi május 8-i második fordulóját követően a Magyar Közlöny 2005. évi június 20-i 83. számában jelent meg (1-2. számú melléklet). A beszámolók szerkezete, tartalma összhangban van az ÁSZ ajánlással.

A Párt a 2004. évi időközi választással kapcsolatos bevételeit és kiadásait 953 ezer Ft összegben, a 2005. évi időközi választással kapcsolatosan pedig 999 ezer Ft-ban jelölte meg.

A közzétett bevételi jogcím mindkét beszámolóban az állami támogatás volt, a kiadási jogcím a 2004. évi választás esetében kizárólag anyagjellegű ráfordítás, a 2005. évi választásnál anyagjellegű ráfordítás 541 ezer Ft, nem anyagjellegű ráfordítás 458 ezer Ft volt. A Párt a kampányra a kiadások fedezeteként elszámolt bevételeket a számviteli nyilvántartásokban nem elkülönítetten kezelte. A Párt bevételi és kiadási pénzforgalma - az elkülönített bankszámlán kezelt tagdíjbevétel kivételével - a kampányidőszakban is egy pénzforgalmi bankszámlán történt, így a kampány forrása az akkor rendelkezésre álló, tagdíjon kívüli, a párttörvényben meghatározott jogcímenek befolyt és rendelkezésre álló összeg volt. A kiadási adatok egyeztethetők voltak a számviteli nyilvántartásokkal.

2. A VÁLASZTÁSOKKAL KAPCSOLATOS SPECIÁLIS NYILVÁNTARTÁSI ÉS GAZDÁLKODÁSI TEENDŐK SZABÁLYOZÁSA, A VÁLASZTÁSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK NYILVÁNTARTÁSBAN TÖRTÉNŐ ELKÜLÖNÍTÉSE

A választási kampánnyal kapcsolatos sajátos feladatok ellátására a Párt a Ve. hatályba lépését követően belső utasítást készített az 1998. évi általános választások előtt, ennek rendelkezéseit alkalmazták értelemszerűen a 2004. és 2005. évi időközi választások kiadásainak nyilvántartására, elszámolására. A 2004. és a 2005. évi költségvetések egymillió Ft-ban határozták meg a választásra fordítható kiadások összegét. A kampánykiadások esetében a belső előírás rögzítette az elszámolási határidőket, a kampány során vezetendő nyilvántartásokat. A kampányköltségek elkülönítésének szabályozása a Párt hatályos számlarendjében megtalálható, kódszámok alkalmazásával a 6. számlaosztályban könyvelték másodlagosan a kampányköltségeket a Központi országgyűlési kampány elnevezésű főkönyvi számlára.

3. A VÁLASZTÁSOKRA FORDÍTHATÓ ÖSSZEZHATÁR ÉS A PÁRTTÖRVÉNYBEN MEGHATÁROZOTT KORLÁTOZÓ ELŐÍRÁSOK BETARTÁSA

A Ve. 92.§ (1) bekezdésének előírása szerint jelöltenként legfeljebb egymillió Ft fordítható szankciómentesen kampány célokra. A rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján a Párt nem lépte túl az összeghatárt. Az ÁSZ ellenőrzési jogosultsága csak a pártok kampányelszámolásainak ellenőrzésére terjed ki, a változatlanul hézagos jogi szabályozás következtében a korábbi ilyen tárgyú vizsgálatokkal azonosan tudomásul vettük, hogy csak az minősül kampányköltségnek, amelyet a párt annak minősít, és ami az elszámolási határidőig megjelent a számviteli nyilvántartásokban.

A párttörvény 4. § (2) és (3) bekezdése értelemszerűen a választási kampányra vonatkozóan is korlátokat határoz meg a pártok részére a vagyoni hozzájárulások, adományok elfogadhatóságát illetően a következők szerint:

„(2) A párt részére – a 4. § (1) bekezdésében foglalt kivételektől eltekintve – költségvetési szerv, továbbá állami vállalat, állami részvétellel működő gazdasági társaság, közvetlen költségvetési támogatásban, vagy költségvetési szervi támogatásban részesülő alapítvány vagyoni hozzájárulást nem adhat, a párt költségvetési szervtől, továbbá állami vállalatától, állami részvétellel működő gazdasági társaságtól, közvetlen költségvetési támogatásban, vagy költségvetési szervi támogatásban részesülő alapítványtól vagyoni hozzájárulást nem fogadhat el.”

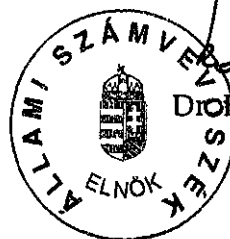
„(3) A párt vagyoni hozzájárulást más államtól nem fogadhat el. A párt névtelen adományt nem fogadhat el; az ilyen adományt be kell fizetni a 8. § (1) bekezdésében említett alapítvány céljaira.”

A Párt rendelkezésre bocsátott iratanyagának áttanulmányozása alapján nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy figyelmen kívül hagyták volna a hivatkozott előírásokat.

4. A BESZÁMOLÓBAN KÖZZÉTETT ADATOK BIZONYLATI ALÁTÁMASZTOTTÁGA

A Párt mindkét kampányt megelőzően szerződést kötött gazdálkodó szervezetekkel a lebonyolításra, a számla kibocsátása a teljesítést követően megtörtént. A szerződések, a számlák, a főkönyvi könyvelés adatai a Pártnál rendelkezésre álltak, a rendelkezésre álló adatok a beszámoló valóságát és teljes körűségét támasztották alá.

Budapest, 2005. december" 7 "



Melléklet: 2 db 2 lap

**A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség által
2004. évi szécsényi időközi országgyűlési
képviselő-választásra fordított pénzeszközök
forrásai és felhasználása**

Ezer forintban

- | | |
|--|-----|
| 1. A jelölt szervezet neve:
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség | |
| 2. A jelölt szervezet által állított
jelöltek száma: 1 fő | |
| 3. Az országgyűlési képviselő-választásra
fordított összeg: | 953 |
| 3.1. Forrásai összesen: | 953 |
| 3.1.1. Állami költségvetési
támogatás: | 953 |
| 3.1.2. Egyéb források:
ebből | |
| - választási célra kapott adományok: | |
| - saját források: | |
| 3.2. Jogcímek szerinti felhasználás
összege: | |
| 3.2.1. Az állami költségvetési
támogatás terhére: | 953 |
| ebből | |
| - anyagjellegű ráfordítás: | 953 |
| - nem anyagjellegű ráfordítás: | |
| - egyéb ráfordítás: | |
| 3.2.2. Egyéb források terhére:
ebből | |
| - anyagjellegű ráfordítás: | |
| - személyi jellegű ráfordítás: | |
| - nem anyag jellegű ráfordítás: | |
| - egyéb ráfordítás: | |

Tóth Józsefné s. k.,
gazdasági igazgató

Priszter Erzsébet s. k.,
főkönyvelő

VI. rész **KÖZLEMÉNYEK,**
HIRDETÉNYEK

A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség által 2005. évi soproni időközi országgyűlési képviselő-választásra fordított pénzeszközök forrásai és felhasználása

(Ezer forintban)

1. A jelölő szervezet neve: Fidesz – Magyar Polgári Szövetség		
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 1 fő		
3. Az országgyűlési képviselő-választásra fordított összeg:		999
3.1. Forrásai összesen:		999
3.1.1. Állami költségvetési támogatás:	999	
3.1.2. Egyéb források:		
ebből:		
– választási célra kapott adományok:		
– saját forrás:		
3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen:		
3.2.1. Állami költségvetési támogatás terhére:		999
ebből:		
– anyagjellegű ráfordítás:	541	
– nem anyagjellegű ráfordítás:	458	
– egyéb ráfordítás:		
3.2.2. Egyéb források terhére:		
ebből:		
– anyagjellegű ráfordítás:		
– személyi jellegű ráfordítás:		
– nem anyagjellegű ráfordítás:		
– egyéb ráfordítás:		

Tóth Józsefné s. k.,
gazdasági igazgató

Prisster Erzsébet s. k.,
főkönyvelő